

ΞΗΡΟΦΘΑΛΜΙΑ

...μάτια ξερά, κουρασμένα, κόκκινα, που κλαίνε...

του Σπύρου Νίκα

Με τον όρο ξηροφθαλμία ονομάζουμε κάθε διαταραχή στη παραγωγή, σύσταση και ποιότητα των δακρύων του οφθαλμού.

Το δάκρυα μας **αποτελούνται** από τις εξής στιβάδες:

- Λιπιδική • Υδαρής • Βλενωδής

Η **παραγωγή** των δακρύων διακρίνεται σε:

- Βασική, η οποία είναι ακατάπαυστη.
- Αντανακλαστική, η οποία οφείλεται σε εξωγενείς παράγοντες που «ενοχλούν» το μάτι.
- Συναισθηματική, η οποία οδηγεί στο κλάμα.

Τα αίτια της ξηροφθαλμίας είναι:

- **Μειωμένη παραγωγή δακρύων** από τους δακρυϊκούς αδένες που σχετίζεται με:
 - ▶ Αυτοάνοσα Νοσήματα (όπως είναι το σύνδρομο Sjögren).
 - ▶ Σακχαρώδη Διαβήτη
 - ▶ Κλιμακτήριο: χαρακτηριστικό είναι ότι 70% των γυναικών σε ηλικία άνω των 50 ετών πάσχουν από ξηροφθαλμία.
- **Χρήση φαρμάκων** σε τοπικό ή συστηματικό επίπεδο, όπως είναι φάρμακα για τη μείωση της αρτηριακής πίεσης, αντιαλλεργικά, αντικαταθλιπτικά, ηρεμιστικά καθώς και αντισυλληπτικά.
- **Αυξημένη εξάτμιση των δακρύων από τον κερατοειδή** που σχετίζεται με δυσλειτουργία των βλεφάρων και του ομαλού βλεφαρισμού, όπως συμβαίνει σε:
 - ▶ Βλεφαρίτιδα
 - ▶ Θυρεοειδοπάθεια
 - ▶ Υπερβολική χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών
 - ▶ Επίδραση περιβαλλοντολογικών παραγόντων, όπως είναι ο ήλιος, ο αέρας, το ξηρό κλίμα, ο κλιματισμός.

Τα συμπτώματα της ξηροφθαλμίας είναι:

- Αίσθηση ξένου σώματος.
- Ερυθρότητα οφθαλμών.
- Φωτοευαισθησία.
- Δυσανεξία σε φακούς επαφής.
- Δακρύρροια (ο οφθαλμός αντιδρά στην ξηροφθαλμία, παράγοντας δάκρυα κακής ποιότητας).
- Καύσος.
- Βλεννώδεις εκκρίσεις.
- Θολή όραση, ειδικά μετά από διάβασμα, χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή ή και κατά το τέλος της ημέρας.

Η θεραπεία της ξηροφθαλμίας

ακολουθεί συγκεκριμένα βήματα:

- Ασθενείς που παρατηρούν τα παραπάνω συμπτώματα θα πρέπει πάντοτε να επισκέπτονται εξειδικευμένο οφθαλμίατρο για τη διάγνωση της ξηροφθαλμίας. Καθώς οι γνώσεις πλέον για τα αίτια και τις λεπτομέρειες που οδηγούν σε ξηροφθαλμία είναι ιδιαίτερα αυξημένες, ο οφθαλμίατρος μπορεί να βοηθήσει περισσότερο τους ασθενείς του πραγματοποιώντας τις κατάλληλες και ειδικές εξετάσεις που θα δείξουν και το αίτιο της πάθησης.
- Σε περίπτωση που υπάρχει **πρόβλημα στη λιπιδική στιβάδα των δακρύων**, θα πρέπει να χορηγηθούν στον ασθενή ειδικά δάκρυα που περιέχουν λιπίδια, σε συνδυασμό με πηχτά δάκρυα που περιγράφονται παρακάτω. Εάν συνυπάρχει βλεφαρίτιδα θα πρέπει να καταπολεμηθεί και αυτή.

- Σε περίπτωση κατά την οποία παρατηρηθεί **μειωμένη παραγωγή δακρύων** από τον κύριο και τους επικουρικούς δακρυϊκούς αδένες, θα χορηγηθούν ειδικά δάκρυα με υαλουρονικό οξύ που περιέχονται σε συνδυασμό με άλλες ουσίες που παρατείνουν την παραμονή τους στον οφθαλμό. Τα αποτελέσματα είναι εξαιρετικά.
- Σε περιπτώσεις που ο ασθενής διαμαρτύρεται ότι ξυπνάει με **πολύ στεγνά μάτια**, θα χορηγηθούν ειδικά και νέα κολλύρια τα οποία είναι πηχτά, αλλά δεν παρασκευάζονται πλέον σε μορφή γέλης, χωρίς να προκαλούν θάμβος όρασης.
- Σε σπάνιες και **σοβαρές περιπτώσεις ξηροφθαλμίας που δεν ανταποκρίνονται σε τεχνητά δάκρυα**, μπορεί να χορηγηθεί ελαφριά κορτιζόνη ή κυκλοσπορίνη σε κολλύριο για να ξεπεραστεί η υποκρύπτουσα φλεγμονή που οδηγεί σε ξηροφθαλμία.
- Μπορεί να προταθεί **στον ασθενή να ενισχύσει μόνος του την παραγωγή δακρύων**, ανοιγοκλείνοντας συχνά τα βλέφαρα όταν διαβάζει ή χρησιμοποιεί ηλεκτρονικό υπολογιστή, καθώς και να χρησιμοποιεί κοντινά γυαλιά οράσεως εφόσον τα χρειάζεται. Έτσι μειώνεται η εξάτμιση των δακρύων από την επιφάνεια του οφθαλμού.
- Μπορούν **να αποκλειστούν τα δακρυϊκά σημεία με πώματα**, έτσι ώστε τα δάκρυα να διατηρούνται περισσότερο καιρό εντός του οφθαλμού.
- Αν η ξηροφθαλμία σχετίζεται με συστηματικό αυτοάνοσο νόσημα, αυτό θα πρέπει **να αντιμετωπιστεί με κατάλληλη θεραπεία από ρευματολόγο** για να επιτευχθεί η εξάλειψη της πάθησης.

PASSARELLA sr1
ARREDAMENTI FARMACIE

**...είναι καλύτερα
να απευθύνεσαι
στον ειδικό!**

Γ. ΜΑΛΟΥΧΟΣ & Co

Κατασκευές & εξοπλισμοί φαρμακείων

Φανερωμένης 30 (πλ. Κ. Παλαμά) 155 62 Χολαργός

τηλ.: 210 6528113, fax: 210 9652657

mobile: 693 6610651

www.i-m.co/GMALOUCHOSCO/GMALOUCHOSCO

e-mail: g.malouchos.co@gmail.com

Η ομαλή παραγωγή των δακρύων αποτελεί προϋπόθεση για μία καλή και ποιοτική όραση, για διατήρηση της ομαλής επιφάνειας του κερατοειδούς, και τέλος για την ποιότητα της ζωής του ανθρώπου, ο οποίος στην περίπτωση που πάσχει από ξηροφθαλμία, αντιμετωπίζει χρόνια και οδυνηρά προβλήματα.

Η σύγχρονη οφθαλμολογία ασχολείται ιδιαίτερω με τα διάφορα ήδη ξηροφθαλμίας και κατατάσσει την πάθηση στο **σύνδρομο οφθαλμικής επιφάνειας του οφθαλμού**.

Όπως περιγράφηκε υπάρχει μεγάλη ποικιλία **τεχνητών δακρύων** τα οποία χορηγούνται χωρίς ιατρική συνταγή.

Ο ασθενής με ξηροφθαλμία που θα αναζητήσει τεχνητά δάκρυα χωρίς την εξέταση από οφθαλμίατρο, θα πρέπει να βοηθηθεί από το φαρμακοποιό στην επιλογή του. Βέβαια και για τον ίδιο το φαρμακοποιό είναι δύσκολο εάν δεν γνωρίζει το ακριβές αίτιο της ξηροφθαλμίας, να χορηγήσει το σωστό σκεύασμα.

Στις περιπτώσεις αυτές συνιστάται:

- ▶ Να προταθεί στον ασθενή να επισκεφθεί οφθαλμίατρο.
- ▶ Να δίνονται δάκρυα χωρίς συντηρητικά.
- ▶ Να αποφεύγονται δάκρυα που απευθύνονται σε εξειδικευμένες παθήσεις.
- ▶ Ο φαρμακοποιός θα πρέπει να ενημερώνεται πολύ καλά για τα συστατικά που περιέχει κάθε τεχνητό δάκρυ και για τις ενδείξεις του, ώστε να είναι σε θέση να χορηγεί το κατάλληλο σκεύασμα κατά περίπτωση. ▶

/ Ο Σπύρος Νίκας είναι Χειρουργός Οφθαλμίατρος, sprnikas@medifeye-institute.gr